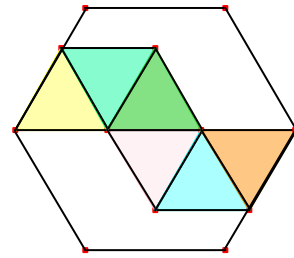

Problemes de Geometria per a l'ESO 321

3201,. Calculeu la proporció entre la suma de les àrees dels triangles equilàters i l'àrea de l'hexàgon exterior.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = 3a$ i centre O .

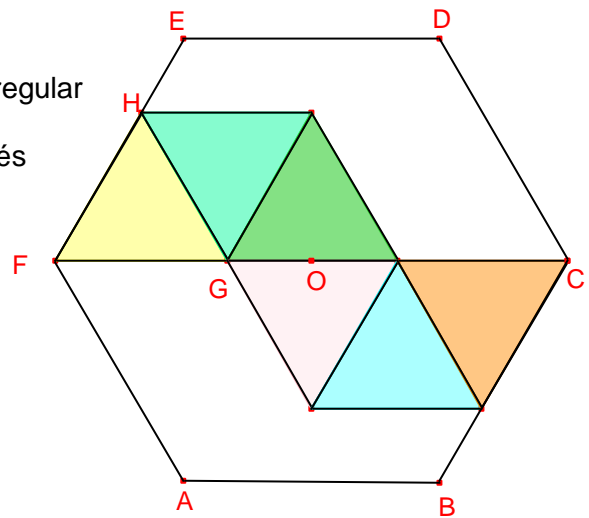
El costat del sis triangles equilàters és

$$\overline{FG} = \frac{1}{3}6a = 2a$$

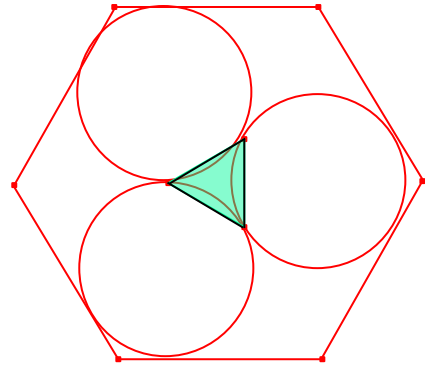
Els 6 triangles equilàters formen un hexàgon regular de costat $2a$

La proporció de les àrees dels dos hexàgons és igual al quadrat de la proporció dels costats:

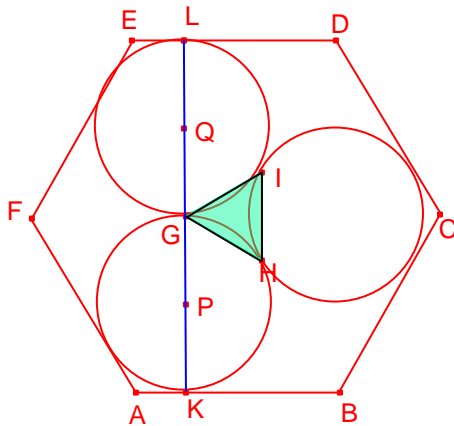
$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCDEF}} = \left(\frac{2a}{3a}\right)^2 = \frac{4}{9}$$

3202.- Donat un hexàgon regular s'han dibuixat tres circumferències iguals tangents. Calculeu la proporció d'àrees entre el triangle format pels punts de tangència de les tres circumferències i l'hexàgon regular.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = 1$
L'àrea de l'hexàgon regular és:

$$S_{ABCDEF} = 6 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4} = \frac{3}{2}\sqrt{3}$$

Siguen les circumferències tangents de centres P, Q i radi $r = \overline{PG} = \overline{QG}$
Siguen K, L punts de tangència.

$$\overline{KL} = 4r = \sqrt{3}$$

$$r = \frac{\sqrt{3}}{4}$$

Siga el triangle equilàter ombrejat $\triangle GHI$ de costat $\overline{GH} = r$

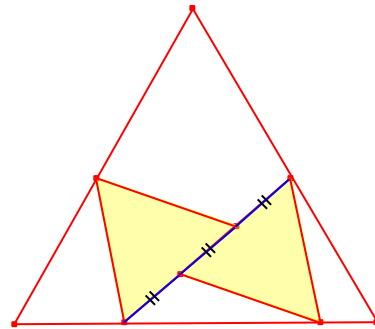
L'àrea del triangle $\triangle GHI$ és:

$$S_{GHI} = \frac{\sqrt{3}}{4} r^2 = \frac{3\sqrt{3}}{64}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{GHI}}{S_{ABCDEF}} = \frac{\frac{3\sqrt{3}}{64}}{\frac{3}{2}\sqrt{3}} = \frac{1}{32}$$

3203.- Calculeu la proporció entre la suma de les àrees dels dos triangles equilàters ombrejats i l'àrea del triangle equilàter exterior.

Solució:

Siga el triangle equilàter exterior $\triangle ABC$

Siguen els dos triangles ombrejats iguals $\triangle DEF, \triangle GHI$ de costat $\overline{DE} = 2a$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle DGH$:

$$\overline{DH}^2 = a^2 + 4a^2 + 2a \cdot 2a \cdot \frac{1}{2} = 7a^2$$

$$\overline{DH} = a\sqrt{7}$$

Siguen $\alpha = \angle GDH, \beta = \angle GHD$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle DGH$:

$$\frac{a}{\sin \beta} = \frac{2a}{\sin \alpha} = \frac{a\sqrt{7}}{\sin 60^\circ}$$

Aleshores:

$$\sin \alpha = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{7}}, \sin \beta = \frac{\sqrt{3}}{2\sqrt{7}}$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle ADF$:

$$\frac{\overline{AD}}{\sin \alpha} = \frac{2a}{\sin 60^\circ}$$

$$\overline{AD} = \frac{4}{\sqrt{7}}a$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle HBI$:

$$\frac{\overline{BH}}{\sin \beta} = \frac{2a}{\sin 60^\circ}$$

$$\overline{BH} = \frac{2}{\sqrt{7}}a$$

$$\overline{AB} = \overline{AD} + \overline{DH} + \overline{BH} = \frac{13}{\sqrt{7}}a$$

L'àrea ombrejada és:

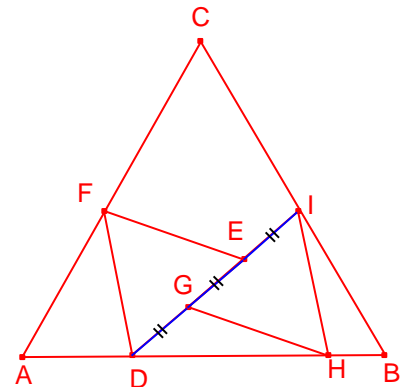
$$S_{\text{ombrejada}} = 2 \cdot S_{DEF} = 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}a^2$$

L'àrea del triangle equilàter $\triangle ABC$ és:

$$S_{ABC} = \frac{\sqrt{3}}{4} \left(\frac{13}{\sqrt{7}}a \right)^2 = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{169}{7}a^2$$

La proporció d'àrees és:

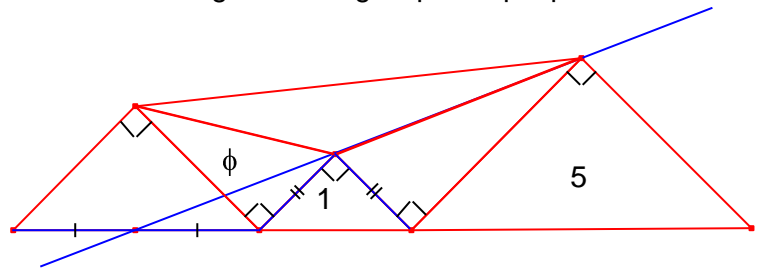
$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABC}} = \frac{2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}a^2}{\frac{\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{169}{7}a^2} = \frac{56}{169}$$

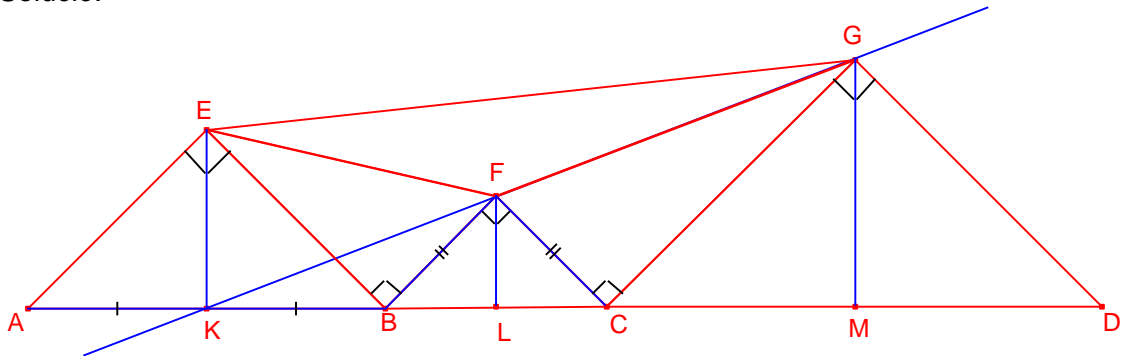
3204.- En la figura, les àrees del tres triangles rectangles són $\phi = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$, 1, 5

Proveu que la recta que passa per dos vèrtexs dels triangles rectangles passa pel punt mig de la hipotenusa del tercer triangle (veure figura).

Calculeu l'àrea dels altres tres triangles.

Solució:

Siga el triangle rectangle isòsceles $\triangle BCF$, $F = 90^\circ$ d'àrea 1.

$$\overline{CF} = \overline{BF} = \sqrt{2}, \overline{BC} = 2$$

L'àrea del triangle $\triangle FCG$, $C = 90^\circ$ és:

$$S_{FCG} = \frac{1}{2} \sqrt{2} \cdot \sqrt{10} = \sqrt{5}$$

Siga el triangle rectangle isòsceles $\triangle CDG$, $G = 90^\circ$ d'àrea 5.

$$\overline{DG} = \overline{CG} = \sqrt{10}, \overline{CD} = 2\sqrt{5}$$

Siga el triangle rectangle $\triangle EBF$, $B = 90^\circ$ d'àrea. $\phi = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$

$$\frac{1}{2} \overline{BE} \cdot \sqrt{2} = \phi$$

$$\overline{BE} = \phi\sqrt{2}, \overline{AB} = 2\phi$$

L'àrea del triangle rectangle $\triangle ABE$ és:

$$S_{ABE} = \frac{1}{2} \overline{BE}^2 = \phi^2 = \frac{3 + \sqrt{5}}{2}$$

Siguen K, L, M els punts migs dels segments $\overline{AB}, \overline{BC}, \overline{CD}$

$$\overline{AK} = \overline{BK} = \phi$$

$$\overline{KM} = \phi + 2 + \sqrt{5} = \frac{5 + 3\sqrt{5}}{2}, \overline{KL} = \phi + 1 = \phi^2 = \frac{3 + \sqrt{5}}{2}$$

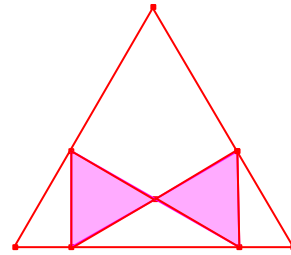
$$\frac{\overline{GM}}{\overline{KM}} = \frac{\sqrt{5}}{5 + 3\sqrt{5}} = \frac{3 - \sqrt{5}}{2}, \frac{\overline{FL}}{\overline{KL}} = \frac{1}{3 + \sqrt{5}} = \frac{3 - \sqrt{5}}{2}$$

Aleshores, els punts K, L, M estan alineats.

L'àrea del triangle $\triangle EFG$ és:

$$S_{EFG} = S_{KMGE} - S_{LMGF} - S_{KLFE} = \frac{\phi + \sqrt{5}}{2} \frac{5 + 3\sqrt{5}}{2} - \phi \cdot \frac{\phi}{2} - \frac{\phi + 1}{2} \frac{3 + \sqrt{5}}{2} = \phi^2$$

3205.- Calculeu la proporció entre la suma de les àrees dels dos triangles equilàters iguals ombrejats i l'àrea del triangle equilàter exterior

Solució:

Siga el triangle equilàter exterior $\triangle ABC$

Siguen els dos triangles equilàters iguals $\triangle DEF, \triangle EGH$ de costat $\overline{DF} = c$

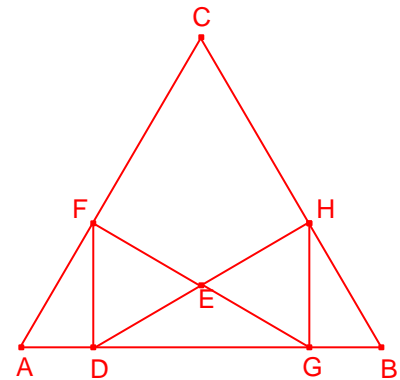
$$\overline{DG} = c\sqrt{3}$$

$$\overline{AD} = \overline{BG} = \frac{\sqrt{3}}{3}c$$

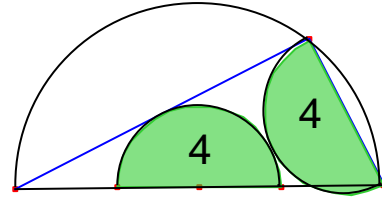
$$\overline{AB} = \left(\frac{2\sqrt{3}}{3} + \sqrt{3}\right)c = \frac{5\sqrt{3}}{3}c$$

La proporció d'àrees és:

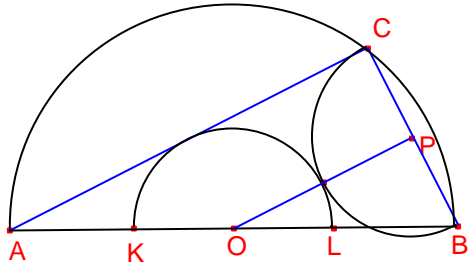
$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABC}} = \frac{2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}c^2}{\frac{\sqrt{3}}{4}\left(\frac{5\sqrt{3}}{3}c\right)^2} = \frac{6}{25}$$

3206.- En la figura els dos semicercles ombrejats tenen àrea 4. Calculeu l'àrea del semicercle exterior.

Solució:

Siga la semicircumferència exterior de centre O i radi $\overline{OB} = R$

Siga la semicircumferència de centre O i radi $\overline{OL} = r$

Siga la semicircumferència de centre P i radi $\overline{PB} = r$

L'àrea del semicercle de centre P és 4:

$$\frac{1}{2}\pi \cdot r^2 = 4$$

$$\pi \cdot r^2 = 8$$

$$\overline{OP} = 2r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OPB$:

$$R^2 = 4r^2 + r^2 = 5r^2$$

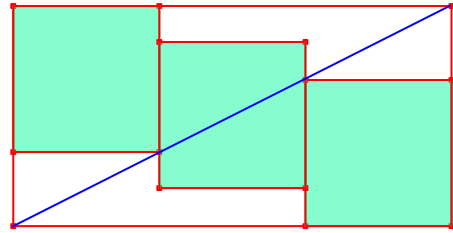
L'àrea del semicercle gran és:

$$S_{gran} = \frac{1}{2}\pi \cdot R^2 = \frac{1}{2}5 \cdot \pi \cdot r^2 = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 8 = 20$$

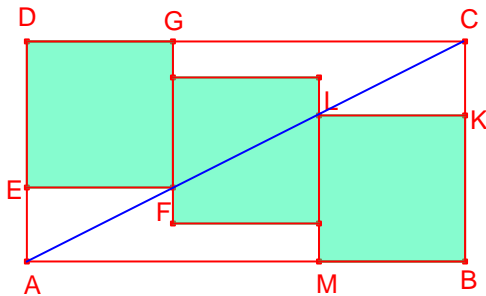
3207.- En un rectangle s'han disposat tres quadrats iguals.

La diagonal del rectangle passa per dos vèrtexs dels quadrats (veure figura)

Determineu la proporció entre la suma de les àrees dels tres quadrats i l'àrea del rectangle.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$.

Siguen els quadrats ombrejats $DEFG, BKLM$ de costat $\overline{DG} = c$.

$\overline{AB} = 3c$

Siga $\overline{CK} = x$

Els triangles rectangles $\triangle ABC, \triangle AML$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{c+x}{c} = \frac{3c}{2c}$$

Resolent l'equació:

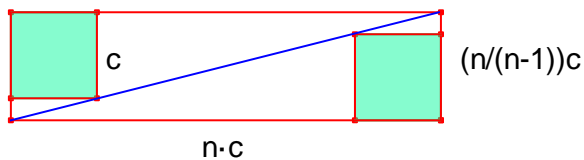
$$x = \frac{1}{2}c$$

$$\overline{BC} = \frac{3}{2}c$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{3 \cdot c^2}{3c \cdot \frac{3}{2}c} = \frac{2}{3}$$

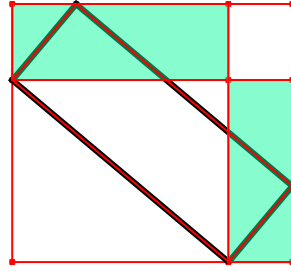
Generalització:

Si hi ha n quadrat la proporció és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{n-1}{n}$$

3208.- L'àrea del rectangle negre és 16.
 Calculeu l'àrea de la zona ombrejada.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$ d'àrea 16.

Siguen els rectangles $AKLM, BPQK$.

Siga $\overline{MD} = \overline{BP} = x, \overline{AM} = \overline{CP} = y, \overline{AJ} = \overline{PQ} = \overline{MC} = z, \overline{ML} = \overline{JB} = \overline{DN} = t$

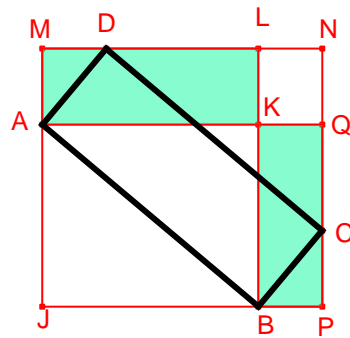
$$S_{AKLM} + S_{BPQK} = yt + xz$$

$$16 = S_{ABCD} = S_{JPNM} - 2 \cdot S_{AJB} - 2 \cdot S_{AMD}$$

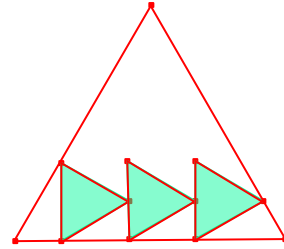
$$16 = (x + t)(y + z) - xy - tz = yt + xz$$

Aleshores:

$$S_{AKLM} + S_{BPQK} = yt + xz = 16$$

3209.- Calculeu la proporció entre la suma de les àrees dels tres triangles equilàters iguals ombrejats i l'àrea del triangle equilàter exterior.

Solució:

Siga el triangle equilàter exterior $\triangle ABC$

Siguen els dos triangles equilàters iguals $\triangle DEF, \triangle HIJ$ de costat $\overline{DF} = c$

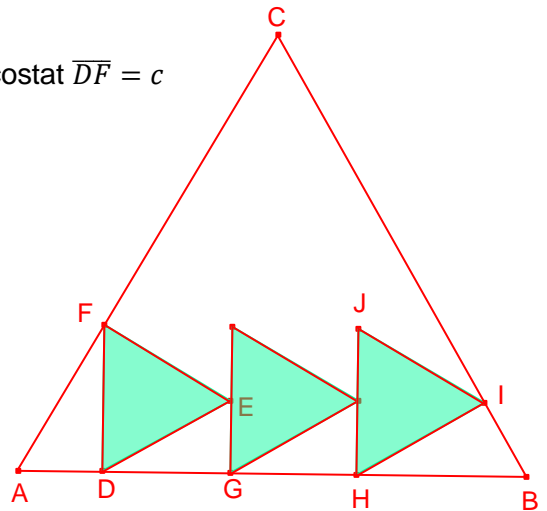
$$\overline{DH} = c\sqrt{3}$$

$$\overline{AD} = \frac{\sqrt{3}}{3}c, \overline{BH} = \frac{2\sqrt{3}}{3}c$$

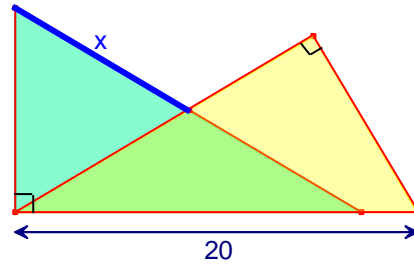
$$\overline{AB} = \left(\frac{\sqrt{3}}{3} + \sqrt{3} + \frac{2\sqrt{3}}{3}\right)c = 2\sqrt{3}c$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABC}} = \frac{3 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4}c^2}{\frac{\sqrt{3}}{4}(2\sqrt{3}c)^2} = \frac{1}{4}$$

3210.- En la figura hi ha dos triangles rectangles iguals.
 Calculeu la mesura del segment x

Solució:

Siguen els triangles rectangles iguals $\triangle ABC, \triangle EAD$

$$\overline{AD} = \overline{BD} = 20$$

Siga $\overline{CF} = x$

$$\overline{BF} = 20 - x$$

$$\angle ABC = \angle EAD, \angle ACB = \angle EDA$$

El triangle $\triangle ABF$ és isòsceles:

$$\overline{AF} = \overline{BF} = 20 - x$$

El triangle $\triangle ACF$ és isòsceles:

$$\overline{AF} = \overline{CF}$$

$$\text{Aleshores, } x = 20 - x$$

Resolent l'equació:

$$x = 10$$

